

PATVIRTINTA
Šiaulių „Dagilėlio“ dainavimo mokyklos
direktoriaus 2018 m. kovo 19 d.
įsakymu Nr. V- 25

MOKINIŲ IŠVYKŲ (EKSKURSIJŲ, KELIONIŲ, TURIZMO RENGINIŲ) SAUGOS IR SVEIKATOS INSTRUKCIJA

I SKYRIUS BENDROJI DALIS

1. Saugos ir sveikatos instrukcija (toliau – Instrukcija) yra mokyklos dokumentas, nusakantis mokiniams jų veiklos ir elgesio reikalavimus išvykų (ekskursijų, kelionių, turizmo renginių) metu, kad nebūtų padaryta žala mokinių saugai, sveikatai ir gamtai.
2. Instrukcija nusako su mokinių veikla susijusius pavojus ir reikalauja griežtai laikytis saugos priemonių, elgesio taisyklių, etiketo reikalavimų kiekviename išvykos etape.
3. Mokiniui, susipažinusiam su šia instrukcija, bet pažeidusiam jos reikalavimus, taikoma drausminė atsakomybė pagal mokykloje nustatytą tvarką.
4. Išvykos organizatorius atsako už vaikų gyvybę ir saugumą išvykos metu.

II SKYRIUS GALIMI RIZIKOS VEIKSNIAI IŠVYKOS METU. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

5. Neatsargus elgesys, galintis sukelti eismo įvykį, laukiant transporto priemonės (autobuso ir pan.) ar joje. Saugos priemonė – laikytis saugaus eismo taisyklių ir etiketo reikalavimų transporto priemonėje (autobuse ir pan.).
6. Traumos ir sužalojimai dėl autoįvykio. Saugos priemonės – instruktažas apie saugų elgesį gatvėse, nuolatinis mokinių stebėjimas išvykos metu.
7. Traumos ir sužalojimai ne dėl autoįvykio. Saugos priemonė – instruktažas apie saugų elgesį kitose aplinkose (skendimas, nudegimas, įgėlimas ir pan.), prevencinės priemonės, nuolatinis mokinių stebėjimas.
8. Skrandžio negalavimai. Saugos priemonė – išankstinis pokalbis apie taisyklingą maisto produktų pasirinkimą išvykai.
9. Saulės smūgis, nušalimai. Priklausomai nuo meteorologinių sąlygų pasirinkti atitinkama apranga ir galvos apdangalu.

III SKYRIUS VEIKSMAI PRIEŠ IŠVYKĄ

10. Išvykos vadovo veiksmai:
 - 10.1. teikia mokyklos direktoriui prašymą dėl išvykos, išvykos programą ir mokinių sąrašą;
 - 10.2. informuoja tėvus apie numatomas išvykos tikslus, maršrutą, išvykimo ir atvykimo laiką ir vietą, vaikų mitybą, saugą, pinigines išlaidas.
 - 10.3. supažindina mokinius su mokinių išvykų saugos ir sveikatos instrukcijomis (pasirinktina aptariamos Saugos ir sveikatos instrukcijos V skyriaus dalys).
 - 10.4. informuoja mokinius apie išvykimo ir atvykimo vietą, laiką, išvykos programą.
11. Mokyklos direktorius tvirtina programą, dalyvių sąrašą, nustato išvykos vadovo pareigas.

IV SKYRIUS VEIKSMAI IŠVYKOS METU

12. Visi griežtai laikosi išvykos vadovo nurodymų ir saugos reikalavimų.
13. Nuolat teikiama informacija vaikams apie atvykimo į punktus laiką, susirinkimo vietas.
14. Stebima, kad mokiniai neatsiskirtų nuo grupės.
15. Skiriamas laikas mokinių maitinimuisi.
16. Esant reikalui suteikiama pirmoji pagalba.

V SKYRIUS SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI

SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI EINANT PĖSČIOMIS

17. Organizuotai pėsčiųjų grupei mieste draudžiama eiti važiuojamąja kelio dalimi, galima eiti tik šaligatviais.
18. Organizuota pėsčiųjų grupė už miesto ribų ar vietovėse, kuriose nėra šaligatvių važiuojamąja dalimi privalo:
 - 18.1. eiti kolona ne daugiau kaip 2 eilėmis kuo arčiau kairiojo važiuojamosios dalies krašto ir tik priešinga transporto priemonių judėjimo kryptimi;
 - 18.2 kolonos priekyje ir gale iš kairės pusės turi eiti lydintys asmenys. Pradėti eiti organizuotai pėsčiųjų grupei galima tik tuomet, kai grupės vadovas yra kolonos priekyje. Grupei pajudėti draudžiama, jei tai ragina daryti kiti asmenys (koncertų, festivalių organizatoriai ir kt. asmenys), nebent sutarta kitaip su grupės vadovu.
19. Tamsiuoju paros metu arba esant blogam matomumui organizuotai pėsčiųjų grupei eiti važiuojamąja dalimi draudžiama.
 20. Norėdamas pereiti perėją pėsčiasis privalo:
 - 20.1 eiti šaligatviu dešine puse iki pėsčiųjų perėjos;
 - 20.2 sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
 - 20.3 sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
 - 20.4 pažiūrėti į kairę;
 - 20.5 pažiūrėti dešinę pusę ir įsiklausyti;
 - 20.6 jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pažiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama eiti tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį;
 - 20.7 eiti tiesiai, ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengti jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti;
 - 20.8 visą laiką stebėti gatvę, pažiūrint į abi puses.
 - 20.9 jei transporto priemonė atvažiuoja iš dešinės pusės, reikia nesiblaškyti, bet ramiai sustoti gatvės viduryje ir palaukti kol transporto priemonė sustos arba kol pravažiuos;
 - 20.10 eiti per gatvę galima tik įsitikinus, jog eiti saugu;
 21. Norėdamas pereiti nereguliuojamą šviesoforo sankryžą pėstysis privalo:
 - 21.1 eiti šaligatviu dešine puse iki sankryžos;
 - 21.2 sustoti dešinėje pėsčiųjų perėjos pusėje;
 - 21.3 sustoti toliau nuo važiuojamosios dalies;
 - 21.4 pažiūrėti į kairę;
 - 21.5 pažiūrėti į dešinę pusę ir įsiklausyti;

21.6 jei transporto priemonių arti nėra arba jos sustojo praleisti, dar kartą reikia pažiūrėti į kairę. Įžengti į važiuojamąją dalį pėsčiųjų perėjose pėstiesiems leidžiama eiti tik po to, kai įvertina atstumą iki artėjančių transporto priemonių ir jų greitį.

22. Neleidžiama eiti per reguliuojamą perėją, kai dega šviesoforo:

22.1. geltona šviesa;

22.2. raudona šviesa;

23. Leidžiama eiti, kai dega žalia šviesa.

24. Eiti tiesiai, ne įstrižai per pėsčiųjų perėją, neperžengti jos ribų, be reikalo nedelsti ar nestoviniuoti.

25. Einant organizuotai pėsčiųjų grupei mieste draudžiama savavališkai atsiskirti nuo grupės dalyvių arba atsilikti nuo grupės, lakstyti, stumdytis.

MOKINIŲ VYKIMO AUTOBUSU SAUGAUS ELGESIO REIKALAVIMAI

26. Autobuso reikia laukti mokyklos kieme, o jam atvykus – laukti kol autobusas visiškai sustos ir vairuotojas atidarys duris. Įlipant ir išlipant nesistumdyti, laikytis eilės.

27. Laikytis saugaus elgesio taisyklių transporto priemonėse: draudžiama triukšmauti, vaikščioti po autobuso saloną, rodyti gestus kitiems eismo dalyviams, išlipus iš transporto priemonės iškart bėgti per gatvę. Jeigu autobuse matomoje vietoje įrengti saugos diržai, privaloma užsisėgti saugos diržą.

28. Autobuse nešiukšlinti, šiukšles mesti tik į tam skirtas vietas.

29. Maršrutinio transporto leidžiama laukti tik stotelių laipinimo aikštelėse, o kur jų nėra, – prie stotelės ženklo ant šaligatvio ar kelkraščio.

30. Keleiviams leidžiama įlipti (išlipti) tik kai transporto priemonė visiškai sustoja. Jeigu tikrinantis pareigūnas sustabdo transporto priemonę, keleiviams leidžiama išlipti tik jam leidus.

31. Iš važiujamosios dalies pusės keleiviams leidžiama įlipti į transporto priemonę (išlipti iš jos) tik tuo atveju, jeigu to padaryti neįmanoma iš šaligatvio ar kelkraščio pusės ir jeigu tai bus saugu, netrukdydys kitiems eismo dalyviams.

32. Keleiviams draudžiama blaškyti vairuotojo dėmesį ir trukdyti jam vairuoti transporto priemonę.

MOKINIŲ ELGESIO MUZIEJUOSE IR PARODOSE REIKALAVIMAI

33. Muziejuose ir parodose kiekvienas dalyvis privalo saugoti eksponatus, neliesti jų rankomis, vaikščioti atsargiai, klausytis ekskursijos vadovo nurodymų ir pasakojimo apie vieną ar kitą eksponatą.

34. Klausytis vadovo pasakojimo visos ekskursijos metu, nors ir atrodytų neįdomu.

35. Neblaškyti kitų dėmesio garsiomis kalbomis ir pastabomis ir netrukdyti gidui.

36. Be grupės vadovo leidimo draudžiama atsiskirti nuo grupės dalyvių arba atsilikti nuo grupės.

37. Jeigu ekskursijos metu yra būtinybė išeiti, apie tai būtina informuoti grupės vadovą.

MOKINIŲ ELGESIO PRIE VANDENS TELKINIŲ REIKALAVIMAI

38. Laikytis maudymosi atvirose telkiniuose, plaukimo įvairiomis vandens transporto priemonėmis taisyklių, pasirūpinti reikiamomis saugos vandenyje priemonėmis (gelbėjimosi ratais, liemenėmis).

39. Maudymosi plotą privalo žinoti visi besimaudantieji.

40. Maudomasi tik išvykos vadovui leidus ir jam stebint.

41. Maudymosi metu išvykos vadovui reikia būti labai atidžiam.
42. Maudymosi metu draudžiama be reikalo šūkauti, nes šauksmas yra pagalbos prašymo signalas.
43. Paplūdimio ir maudymosi ribos vaikams turi būti specialiai pažymėtos. *Gylis* maudymosi vietoje turi būti ne didesnis kaip *0,7 metro ikimokyklinio* amžiaus vaikams ir vaikams, *nemokantiems plaukti*. Nuo 0,7 metro iki 1,3 metro – mokyklinio amžiaus vaikams ir mokantiems plaukti vaikams.
44. Maudytis rekomenduojama saulėtą, nevėjuotą dieną, esant ne žemesnei kaip +20C oro temperatūrai, jei vaikai maudosi pirmą kartą. Jeigu vaikai jau yra maudęsi, galima leisti maudytis esant ne žemesnei kaip +16 C vandens temperatūrai. Maudymosi *trukmė nuo 7 iki 30 min.*
45. Karštomis dienomis vaikai gali maudytis 2 kartus per dieną.
46. Jei grupė turi valčių, jos turi būti parengtos naudoti jas gelbėjimui maudymosi metu.
47. Kategoriškai draudžiama išvykos dalyviams nardyti, šokinėti iš valtės ar nuo staus skardžio, kranto, maudytis temstant ar tamsiu paros metu.
48. Kategoriškai draudžiama vieniems dalyviams irstyti valtimi.
49. Suorganizavęs plaukimą valtėmis, grupės vadovas ar plaukimo vadovas (rekomenduojama abiem kartu) patikrina, ar valtys techniškai tvarkingos (yra techninės apžiūros dokumentas), ar yra gelbėjimo priemonės (liemenės, gelbėjimo ratai, virvės ir pan.). Valties šeimininkas turi būti suaugęs žmogus, mokantis gerai plaukti ir apmokytas gelbėjimo būdų, sugebantis techniškai irkluoti.
50. Valtimis galima vežti tik leistiną asmenų skaičių, kuris nurodytas ant valtės borto. Neleistina plaukti toliau kaip 100 metrų nuo kranto. Nemokantys gerai plaukti, prieš sėsdami į valtį, apsivelka liemenes. Kitas gelbėjimo inventorius sudedamas į valtį.
51. Laikytis gaisrinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimų.
52. Laužą kurti tik su pirštinėmis ir galvos apdangalu ne arčiau kaip 50 m. nuo medynų pakraščiu.
53. Nenaudoti degių skysčių laužui įkurti.
54. Laikytis saugaus elgesio taisyklių gamtoje: atsargiai elgtis su aštriais daiktais, nesistumdyti, nelaiptuoti į medžius.
55. Priklausomai nuo meteorologinių sąlygų pasirūpinti atitinkama apranga ir galvos apdangalu. Saulės procedūros sveikiausios iki 11 val. ir po 16 val. Saulės procedūrų metu vaikai turi būti su kepuraitėmis ar skarelėmis.
56. Pasirūpinti tinkama apranga ir apavu.

MOKINIŲ ELGESIO VANDENS PARKUOSE/BASEINUOSE REIKALAVIMAI

57. Susipažinti ir laikytis maudymosi vandens parkuose, baseinuose vidaus taisyklių, pasirūpinti reikiamomis saugos vandenyje priemonėmis (gelbėjimosi ratais, liemenėmis).
58. Saugumo reikalavimai – laikytis atsargumo priemonių atrakcijų metu.

MOKINIŲ ELGESIO MIESTE REIKALAVIMAI

59. Neatsilikti nuo grupės ir vadovo.
60. Pasimetus paskambinti vadovui ar grupės nariams, jeigu yra tokia galimybė.
61. Neturint galimybės susisiekti – laukti toje vietoje, kurioje atsiskyrė nuo grupės, nemandyti patiems susirasti grupę.
62. Jeigu išvykos dalyvis tiksliai žino grupės buvimo adresą, galima kreiptis į policijos pareigūnus, jei jie yra netoliese, kad padėtų pasiekti grupės buvimo vietą. Kategoriškai atsisakyti nepažįstamų žmonių siūlomos pagalbos.

63. Eiti per gatvę su visa grupe tik tam skirtose vietose (pėsčiųjų perėjose, degant žaliajam šviesoforo signalui).

64. Eiti šaligatviais arba pėsčiųjų takais dešine puse, o ten kur jų nėra – kelkraščiu, prieš transporto priemonių važiavimo kryptį. Eiti tvarkingai, nesistumdant. Pastebėjus, kad kas nors skuba, pasitraukti į šalį.

65. Buitines atliekas mesti į tam skirtas vietas.

MOKINIŲ ELGESIO LEDO ARENOJE, NUOTYKIŲ PARKE REIKALAVIMAI

66. Įvertinti savo čiuožimo ant ledo gebėjimus, laikytis saugaus atstumo nuo kitų čiuožėjų.

67. Laikytis instruktorių nurodytų reikalavimų.

MOKINIŲ ELGESIO KELIAUJANT LAIVAIS IR LĒKTUVAIS REIKALAVIMAI

68. Prieš kelionę laivu pasirūpinti asmenine vaistinėle.

69. Plaukiant laivu ar skrendant lėktuvu, privaloma laikytis visų keleiviams nustatytų taisyklių ir laivo įgulos ar palydovų reikalavimų

70. Visos kelionės metu būti drausmingiems ir mandagiems.

71. Pasijutus blogai, pranešti grupės vadovui.

72. Be vadovo leidimo negalima pasitraukti iš grupės.

73. Visur ir visada būti punktualiams, atidžiai klausyti grupės vadovo nurodymų ir juos vykdyti.

74. Nelipti į lėktuvą ar laivą, kol nepasakys, kad leidžiama lipti.

75. Būtina atidžiai išklaudyti keleiviams teikiamą informaciją, nurodymus kelionės metu ir juos vykdyti.

76. Draudžiama lakstyti, bereikalingai vaikščioti laive ar lėktuvo salone, garsiai kalbėti, garsiai juoktis ar triukšmauti.

77. Reikia būti drausmingiems, kultūringiems, paslaugiams savo grupės nariams, pagyvenusiems žmonėms, seneliams ir neįgaliesiems, mažiems vaikams, aptarnaujančiam personalui laukimo salėse kelionės metu.

MOKINIŲ ELGESIO KONCERTE, TEATRE REIKALAVIMAI

78. Laikytis drausmės ir kultūringo elgesio taisyklių renginių metu.

79. Nesėdėti renginyje su striukėmis ar paltais, jeigu patalpa yra šilta.

80. Renginio metu nevalgyti, nevaikščioti, nekalbėti, nekelti kitokio nereikalingo triukšmo.

81. Neišėiti iš renginio jam nepasibaigus, o jeigu yra būtinybė išėiti anksčiau, būtina prieš renginį informuoti grupės vadovą.

82. Renginio metu privaloma išjungti mobilųjį telefoną.

83. Renginyje neatsiskirti nuo draugų.

84. Po pertraukos nevēluoti į antrąją renginio dalį

MOKINIŲ ELGESIO GAMTOJE REIKALAVIMAI

85. Saugoti gamtą ir nedaryti žalos.

86. Nešiukšlinti: popierių, stiklo tarą ar duženas bei kitas šiukšles palikti šiukšlių dėžėse.

87. Jei nėra įrengtų laužaviečių, laužui reikia pasirinkti tinkamą, atvirą vietą.

88. Nepalikti degančio laužo, žarijas užpilti žemėmis ar vandeniu, sutvarkyti laužavietę.

89. Nesilankyti vietose, kur vyksta miško ruošimo darbai.

90. Atkreipti dėmesį į prie įvažiavimo į mišką pastatytus informacinius ženklus.

91. Negalima naikinti ir gadinti poilsiaviečių įrangos, informacinių ženklų bei stendų, kvartalinių stulpų, riboženklių ir kt.

VI SKYRIUS VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

92. Suteikiama pirmoji pagalba.

93. Esant reikalui kviečiama greitoji pagalba, policija.

94. Apie įvykį informuojami mokyklos vadovai ir mokinių tėvai.

95. Susidarius situacijai, gresiančiai vaikų saugai, pakeičiamas maršrutas arba išvyka nutraukiama.

VII SKYRIUS VEIKSMAI PO RENGINIO

96. Po renginio mokiniai su vadovais grįžta į mokyklą. Saugiu vaikų grįžimu namo po išvykos privalo pasirūpinti jų tėvai.

97. Įvertinamas mokinių elgesys ir saugos bei sveikatos instrukcijos laikymasis išvykos metu.

98. Išvykos rezultatai aptariami su mokiniais.

99. Apie pažeidimus (jeigu jų buvo) informuojami tėvai ir mokyklos vadovai.
